

РЕШЕНИЕ

№ 43

гр. Плевен, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН в публично заседание на девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: РЕНИ М. СПАРТАНСКА

при участието на секретаря ЙОВКА СТ. КЕРЕНСКА
като разгледа докладваното от РЕНИ М. СПАРТАНСКА Гражданско дело № 20224400100839 по описа за 2022 година

Искове с правно основание чл. 432 вр. чл. 430 от ТЗ вр. чл. 79 ал. 1 и чл. 86 от ЗЗД.

Настоящото дело е образувано на основание постъпила искова молба от „Кей Би Си Банк България“ ЕАД/предишно наименование Райфайзенбанк България/ срещу С. Н. ,родена на ***гражданин на Германия за сумата общо в размер на 119 866,28 лв. След завеждане на ИМ дружеството ищец „Кей Би Си Банк България“ е заличено от търговския регистър ,поради преобразуването му чрез вливане в „Обединена българска банка“ АД, което обстоятелство е вписано в търговския регистър на 10.04.2023 г. На основание чл. 227 ГПК първоначалният ищец „Кей Би Си Банк България“ ЕАД е заличен и като ищец е конституиран правопреемника „Обединена българска банка“ АД.

С ИМ се твърди, че на 24.02.2014 г. между Банката и ответницата е сключен договор за студентски кредит, наричан за краткост Договора, по силата на който Банката е отпуснала на кредитополучателя кредит в размер на 82 144,92 лв., с краен срок за погасяване 05.02.2031 г., който е усвоен ,тъй като съгласно чл. 1.1 е отпуснат целево за заплащане на 12 бр. такси за обучение на кредитополучателя. Твърди се, че съгласно чл. 3.1 от договора между страните е уговорена възнаградителна /редовна/ лихва ,като възнаграждение за ползвания кредит в размер на 7 % за целия срок на

договора.Съгласно чл. 4.2 от договора кредитополучателят ползва гратисен период от 84 месеца, считано от датата на сключване на договора до 05.02.2021 г. ,през който не дължи плащане на главница и лихва по кредита.По време на гратисния период Банката начислява лихва върху усвоената част от кредита и начислената лихва се капитализира годишно.Твърди се,че в конкретния случай,независимо от уговорката между страните ,Банката не е капитализирала редовната лихва , начислена през гратисния период,като същата единствено е отложена до влизане на кредитополучателя в погасителен план и същата става изискуема с обявяване на кредита за предсрочно изискуем.Посочено е,че страните предварително са определили размера на обезщетението за забава,като съгласно чл.3.2 лихвата за забава е основния лихвен процент ,увеличен с 10 пункта за времето на забавата до окончателното изплащане на забавените задължения.Твърди се, че съгласно чл.4.8 от Договора страните са уговорили кредитът да бъде погасен на 120 равни анюитетни месечни вноски ,всяка една в размер на 1274,17лв.,дължими на 5-то число на съответния месец,за периода 05.03.2021г.до 05.02.2031г. Твърди се, че съгласно чл.6 от договора,банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем,а според чл.6.2 това става при неплащане от страна на кредитополучателя на 3 последователни погасителни вноски.Твърди се, че Банката е изпълнила всички свои задължения по Договора, но е налице неизпълнение на задълженията на ответника в качеството на кредитополучател, изразяващи се неплащане на 20 последователни погасителни вноски за периода от 05.03.2021г.до 05.11.2022г., поради което за Банката е възникнало правото по чл. 6.2 от Договора да обяви кредита за предсрочно изискуем . С ИМ е направено изявление с връчването на препис от ИМ, да се счита, че Банката е упражнила правото си по чл. 6.2 от Договора да обяви целия кредит,респ.цялата ползвана и непогасена сума за предсрочно изискуема.Изложени са доводи,че поради липса на изпълнение на задълженията по договора ,в полза на кредитора са възникнали вземанията , посочени в петитума на ИМ,вкл.на основание чл.79 и чл.86 ЗЗД кредиторът има право да иска изпълнение,заедно с обезщетение за забава,в случай,че длъжникът не изпълни точно задължението си.Претендира се законна лихва за забава върху главницата,считано от датата на завеждане на ИМ до окончателното ѝ изплащане ,както и възнаградителна лихва. В заключение ищецът моли съда да постанови решение,с което

ответницата С. Н. да бъде осъдена да заплати на Банката следните суми по договор за студентски кредит от 24.02.2014г.:

- **82 144,92лв.** главница; от която 10 569,91лв. редовно падежирали главници за периода от 05.03.2021г. до 05.11.2022г.вкл. и 71 575,01 лв., предсрочно изискуема главница към 29.11.2022г. ;

-**9 459,26 лв.** редовна възнаградителна лихва за периода 05.03.2021г.до 05.11.2022г.

-**334,02лв.** възнаградителна/редовна/ лихва ,върху предсрочно изискуема главница от 29.11.2022г.,за периода 05.11.2022г.до 28.11.2022г.

-**26 981,45лв.** отложена възнаградителна/редовна/ лихва за периода от 25.02.2014г. до 05.02.2021 г.,вкл.,изискуема към 29.11.2022г.

-**946,63лв.** обезщетение за забава за периода от 05.03.2021г. до 28.11.2022г.

Върху главницата се претендира и законна лихва от датата на завеждане на ИМ до окончателното ѝ изплащане.

За съдебното заседание на 09.01.2024г.,на което бе даден ход по същество ищецът чрез своя пълномощник юрисконсулт Т. С.-Л. е депозирал молба за разглеждане на делото в отсъствие на представител на „ОББ“ АД. В депозираната от ищеца „ОББ“ АД чрез юрисконсулт Т. С. –Л. писмена защита са изложени подробни доводи и съображения по съществото на спора,като ищецът моли съда да постанови решение,с което да бъдат уважени изцяло предявените искиви претенции.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил писмен отговор от ответника С. Н. чрез назначения ѝ по реда на чл.48 ал.2 ГПК особен представител –адвокат С. Н. от ПАК.В отговора е взето становище, че искът е допустим ,предявен е пред родово и местно компетентния съд и като такъв следва да се разгледа по същество.Посочени са обстоятелствата,описани в ИМ,на които се основава иска,като същият се оспорва като неоснователен. Изцяло се оспорва твърдението за валидно обявена предсрочна изискуемост. Според чл.6.2 от договора банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане от страна на кредитополучателя на три последователни погасителни вноски.Изложени са доводи,че е представено писмо с изх. № 810-241,с което банката ищец твърди, че е уведомила ответника, че поради неплащане на месечните вноски за периода 05.03.2021г.до 28.11.2022 г.,същият е поканен да заплати съответните суми по главница и лихва,а при неплащане кредитът ще бъде обявен за предсрочно изискуем.Оспорва се твърдението, че изпратената покана за доброволно плащане е стигнала до

кредитополучателя.Макар и същата да е адресирана до С. Н. на двата адреса в гр.Плевен, липсват доказателства поканата да е реално изпратена, както и същата да е доставена до двата адреса с отбелязване, че пощенските пратки не са потърсени от адресата.С отговора се оспорват претенциите на ищеца относно размера на главницата и възнаградителната лихва.Направено е възражение за нищожност на клаузата на чл.4.4 от Договора за студентски кредит от 24.02.2014 г. като договорена в противоречие със закона на следните основания:

а/клаузата е в пълно противоречие с императивната разпоредба на чл.24,ал.1 от т.1 от ЗКСД,поради включване в изискуемата в края на гратисния период главница по кредита и на суми, които не са реално усвоени за учебни такси, а съставляват възнаградителна лихва по кредита за гратисния период.

б/ клаузата е в противоречие и с императивната норма на чл.10,ал.3 от ЗЗД, тъй като води до забранения от закона анатоцизъм - начисляване на възнаградителни лихви върху възнаградителна лихва за предходен период, капитализирана към главницата.Посочено е,че анатоцизъм е допустим само в изрично предвидените в наредбите на БНБ случаи, както и при търговци, съгласно разпоредбата на чл.294,ал.2 от ТЗ.В тази насока моли съда да приеме, че е налице и актуална практика на ВКС за липса на основание на банките да прилагат начисляване на лихва върху лихва /решение №60259/16.12.2021 година по г.дело №687/2021 г. на III г.о. на ВКС, в което се цитират и други решения на ВКС в същата насока/.

в/ клаузата е в противоречие с императивните разпоредби на чл. 143 т.19 от ЗЗП и е неравноправна, тъй като не позволява на ответника в качеството на кредитополучател да прецени икономическите последици от договора в тази му част към датата на сключването му. Ответникът се ползва с потребителска закрила и е по-слабата икономически страна в правоотношението, поради което както договарянето на капитализиране на възнаградителната лихва към главницата без подробно в договора да са разписани конкретни данни за методиката за формиране на лихва за гратисния период, различна от фиксираната в отношенията между страните годишна лихва върху усвоената главница от 7%, което води до реално договаряне на лихва върху лихва ,при липса на доказателства за индивидуално договаряне на клаузата между страните ,е недопустимо и води до нищожност на клаузата при условията на чл.146,ал.1 от ЗЗП. С оглед нищожността на клаузата на чл.4.4. от Договор за студентски кредит от 24.02.2014 г., същата не следва да се взема предвид при изчисляване размера на претендираните вземания за главница и възнаградителна лихва.

В заключение особеният представител на ответника моли съда да отхвърли предявените искове с правно основание чл.432 ал.1 ТЗ,във вр.с чл.79 ал.1 ЗЗД вр. чл.86 ЗЗД за претендираните с ИМ суми.В съдебното заседание на 09.01.2024г.ответницата С. Н. чрез назначения ѝ особен представител – адвокат С. Н. от ПАК моли съда да остави без уважение предявените искове.

Подробни доводи и съображения в тази насока са изложени в депозираните от адвокат Н. писмени бележки.

Окръжният съд като съобрази становищата на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено следното.

Предмет на разглеждане в настоящото производство са обективно съединени искиове ,предявени от „Обединена българска банка”АД гр.София , правопреемник на „Кей Би Си Банк България”ЕАД /преди Райфайзенбанк България/срещу С. Н./ S. N. /гражданин на Германия,род.на *** с правно основание чл.430 във вр.чл.432 ТЗ, вр. чл.79 ,ал.1 ЗЗД и чл.86 ЗЗД за сумата общо **119 866,28лв.**, претендирана като непогасени задължения по договор за студентски кредит ,сключен на 24.02.2014г.,обявен за предсрочно изискуем с изявление,направено с ИМ , която сума включва:

- **82 144,92лв.**главница; от която 10 569,91лв. редовно падежирали главници за периода от 05.03.2021г. до 05.11.2022г.вкл. и 71 575,01 лв., предсрочно изискуема главница към 29.11.2022г. ;

-**9 459,26 лв.** редовна възнаградителна лихва за периода 05.03.2021г.до 05.11.2022г.

-**334,02лв.**възнаградителна/редовна/ лихва ,върху предсрочно изискуема главница от 29.11.2022г.,за периода 05.11.2022г.до 28.11.2022г.

-**26 981,45лв.** отложена възнаградителна/редовна/ лихва за периода от 25.02.2014г. до 05.02.2021 г.,вкл.,изискуема към 29.11.2022г.

-**946,63лв.** обезщетение за забава за периода от 05.03.2021г. до 28.11.2022г.

Върху главницата се претендира и законна лихва от датата на завеждане на ИМ -29.11.2022г.до окончателното ѝ изплащане .

Така заявените искиви претенции са допустими. Исковете са предявени от активно легитимирана страна против пасивно легитимирана страна с оглед твърденията за сключен договор за кредит между страните и неизпълнение от страна на ответника по спорното правоотношение. С оглед цената на исковете за главницата и възнаградителната лихва,същите са родово подсъдни на Окръжен съд като първа инстанция ,съгласно чл. 104 т. 4 ГПК.В този смисъл е и изготвения от съда проекто-доклад, съгласно определение №1364/14.09. 2023г.,приет за окончателен в съд. заседание на 14.11.2023г.,по който

страните не са направили възражения.

От представените към ИМ писмени доказателства безспорно се установява, че на 24.02.2014 г. между „Райфайзенбанк България“ ЕАД като кредитор и С. Н./ S. N. / като кредитополучател е сключен договор за студентски кредит/л.8-13/, който е на български и английски език. Съгласно чл.1.1. Банката предоставя на кредитополучателя кредит в размер на 82 144,92 лв. с цел заплащане на 12 бр. такси за обучение, всяка в размер на 6 845,41 лв., като в чл.1.2 е уговорено, че окончателният размер на кредита се определя от сумата, усвоена от кредитополучателя до изтичане на срока в чл. 4.2. В чл. 2.1 от договора е предвидено, че същият е с краен срок за погасяване на кредита 05.02.2031 г., а съгласно чл.2.2. кредитополучателят може да усвоява суми по кредита два пъти в рамките на една учебна година от всяка година на обучение, не по-късно от последната дата за заплащане на таксата за обучение за съответния семестър. В чл. 2.5.1 е уговорено, че всички суми по отпуснатия кредит се превеждат от Банката директно по посочена банкова сметка на Медицински Университет Плевен, а съгласно чл. 2.5.2 средствата за първата такса, дължима за първия семестър на първата година от обучението се превеждат по сметка на кредитополучателя, в случай, че са платени от него преди сключване на договора за кредит и се представи на Банката документ, удостоверяващ заплащането им. Съгласно чл. 3.1 от договора за ползвания кредит кредитополучателят заплаща на Банката фиксирана годишна лихва в размер на 7 %, която се начислява от датата на усвояване на сумата по кредита на база 360 дни годишно за ползване на всяка сума по кредита при 30 дни в месеца и 360 дни в годината, вкл. първия и без последния ден от този период. В чл. 3.2 е уговорено, че при забава в плащането на дължими суми по кредита, кредитополучателят дължи на Банката лихва за забава в размер на основния лихвен процент /ОЛП/, увеличен с 10 пункта годишно върху забавената сума – вноска или част от вноска за времето на забавата до окончателното изплащане на забавените задължения. Съгласно чл. 4.1 крайният срок за погасяване на всички дължими по договора суми – главница, лихва, евентуална лихва за забава е **05.02.2031 г.** В чл. 4.2 и чл. 4.3 е постигната договореност, че при погасяване на кредита кредитополучателят ползва гратисен период 84 месеца, считано от датата на сключване на договора до 05.02.2021 г., по време на който не дължи плащане на главницата и лихва по кредита. Съгласно чл. 4.4 от договора по

време на гратисния период Банката начислява лихва върху усвоената част от кредита, като начислената лихва се капитализира годишно. В чл.4.5 е предвидена възможност за удължаване на гратисния период по чл.4.2 при посочени в договора предпоставки. Съгласно чл. 4.8 от договора кредитът следва да бъде погасен на 120 равни анюитетни вноски, всяка една в размер на 1274,17 лв., дължими на 5 –то число на съответния месец, считано от 05.03.2021 г. до 05.02.2031 г., съгласно погасителен план, неразделна част от договора. Представен е погасителен план на осн. чл.4.8., подписан от двете страни по договора, в който начислената по време на гратисния период лихва върху усвоената част от кредита е капитализирана към главницата веднъж годишно, съгласно чл.4.4./л.14-18/, посочени са падежите на 120-те месечни вноски, всяка в размер на 1274,17 лв. По делото е представен и погасителен план, неподписан от кредитополучателя, а само от служители на банката /л.50-51/, в който също са описани 120 месечни вноски за същия период 05.03.2021 г.-05.02.2031 г., като по този план отложената възнаградителна лихва не е капитализирана към главницата за гратисния период и размерът на всяка една вноска е 953,77 лв. В чл.6 са описани хипотезите, при които Банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем, като една от тях, съгласно чл.6.2 е неплащане от страна на кредитополучателя на 3 последователни погасителни вноски.

Безспорно от представените 12 броя искания за усвояване на средства от студентски кредит и 12 броя удостоверения от Медицински университет Плевен /л.19-44/ се установява, че за всеки от 12-те семестъра на обучението си като студент по медицина към Медицински университет Плевен, ответницата и и кредитополучател С. Н. е отправяла до Банката искане да бъде усвоена сумата от 6845,41 лв., представляваща семестриална такса за съответния семестър летен или зимен на посочената учебна година, придружено с удостоверение от Медицински университет Плевен, че С. Н. е записала посочения семестър на учебната година, съгласно изискването на чл.2.3 от договора.

Безспорно е също така, с оглед изисканата справка от дирекция “Миграция“ към ОД на МВР Плевен /л.83/, че Н. С. ,гражданин на Германия е била със статут на продължително пребиваване със срок до 01.09.2020 г., като лицето е напуснало страната на 21.05.2020 г. и няма отразено влизане.

От представеното с ИМ извлечение от сметката на ответника към дата 28.11.2022 г. по чл.366 ГПК /л.48-49 от делото/, подписано от служител на Банката се установява, че предсрочната изискуемост е осчетоводена на дата 29.11.2022г., към тази дата общият размер на дълга е **119 866,28лв.** ,която сума включва :редовно падежирали главници в размер на **10 569,91лв.** за периода 05.03.2021г. до 05.11.2022г.; предсрочно изискуема главница в размер на **71 575,01лв.** към дата 29.11.2022г.; начислена редовна лихва в размер на **9 459,26лв.** за периода 05.03.2021г. до 05.11.2022г.; начислена редовна лихва в размер на **334,02лв.** върху предсрочно изискуемата главница за периода 05.11.2022г. до 28.11.2022г.; обезщетение за забава в размер на **943,63лв.** за периода 05.03.2021г. до 28.11.2022г.; отложена възнаградителна лихва в размер на **26 981,45лв.** за периода 25.02.2014г. до 05.02.2021г., изискуема към 29.11.2022г. Съгласно извлечението от сметка отложената възнаградителна лихва е била в размер на 26 982,10лв., като след плащане на сума в размер на 0,65лв., тази сума е приспадната и е останала дължима сума в горепосочения размер от 26 981,45лв. Тези именно суми са предмет на предявените искиове.

Изявлението на банката-ищец, че обявява целия кредит за предсрочно изискуем е направено с ИМ, съдържа се и в писмо от 28.11.2022г., представено като приложение към ИМ и същото следва да се счита връчено на ответницата на датата ,на която на нейния особен представител са връчени препис от ИМ и доказателствата към нея, а именно на 03.07.2023г.

Спорни в настоящото производство са въпросите дължи ли ответника претендираните с ИМ суми, вземанията на банката-ищец установени ли са по основание и размер, настъпили ли са предпоставките на чл.6.2 от договора за обявяване на целия кредит за предсрочно изискуем ,действителен ли е договорът за студентски кредит и съдържа ли той нищожни и неравноправни клаузи.

За изясняване на размера на дължимите суми е назначена съдебно-икономическа експертиза. От заключението на ВЛ П. М., което не е оспорено от страните и като обективно и компетентно съдът възприема изцяло, се установява, че кредитът по договора между страните е усвоен изцяло през периода 25.02.2014г. – 04.10.2019 г. чрез 12 бр. преводи, всеки от които в размер на 6 845,41 лв., като първата сума от 25.02.2014г. е усвоена по сметката

на кредитополучателя,съгласно т.2.5.2 от договора, а останата част от кредита е усвоена чрез 11 броя преводи по сметка на Медицински Университет Плевен. Общо преведената сума по кредита в полза на ответницата е в размер на **82 144,92 лв.**Видно от експертизата към датата на завеждане на исковата молба -29.11.2022г. са налице 21 просрочени вноски , описани в таблица 1,съгласно погасителен план без капитализиране на лихвата,като непогасените вноски са за периода 05.03.2021г.до 05.11.2022г. Към датата на обявената предсрочна изискуемост 03.07.2023г.има 28 просрочени вноски,подробно описани в таблица 2.Съгласно счетоводните записвания на ищеца за гратисния период от 25.02.2014г.до 05.02.2021г. е начислена отложена възнаградителна лихва в размер на **26 981,45 лв.**, формирана при капитализиране на лихвата веднъж годишно,съгласно чл. 4.4 от договора.Във вариант без капитализиране на лихвата,съгласно чл.4.4, ВЛ е изчислило ,че при договорена лихва 7%,за гратисния период възнаградителната лихва е в размер на **23 506,38 лв.** Установено е от ВЛ ,че по процесния кредит не са постъпвали никакви суми за погасяване на задълженията,като единствената сума е в размер на 0,65лв.,която е отнесена за погасяване на вноската ,дължима към 05.03.2021г.в частта от лихвата.В заключението на ВЛ П. М. е определен размера на дължимите суми-главница,възнаградителна лихва и обезщетение за забава, във вариант съгласно счетоводните записвания на банката и във вариант настъпила в хода на процеса на 03.07.2023г.предсрочна изискуемост,без капитализиране на възнаградителаната лихва към главницата ,съгласно чл.4.4 от договора.

При така събраните по делото доказателства и изяснена фактическа обстановка ,съдът приема ,че между страните е сключен договор за студентски кредит в полза на физическо лице - студент ,с цел плащане на семестриални такси при обучение в университет.Този вид договори са регулирани от Държавата с нормите на Закона за кредитиране на студентите и докторантите /ЗКСД/.Изрично в чл.17 ал. 5 на ЗКСД е предвидена закрила на кредитополучателя като потребител срещу неравноправни клаузи,като съгласно тази разпоредба за договора за кредит по този закон се прилагат и разпоредбите на чл. 143 - 148 от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/.Съгласно чл.17 ал.6 ЗКСД,когато не са спазени изискванията на ал. 1 и 4 и на чл. 18, ал. 3 , както и изискванията за задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по чл.7 , договорът за

кредит е недействителен. В чл. 17 ал. 7 ЗКСД е предвидено, че в случай на недействителност на договора за кредит кредитополучателят е длъжен да върне само чистата стойност на кредита, но не дължи лихви, такси или други разходи.

Ответницата С. Н. е физическо лице, получател на финансова услуга по договор с търговец, сключил договора в рамките на търговската си дейност, като получената финансова услуга е за заплащане на семестриални такси за обучението ѝ по специалността „Медицина“ към МУ Плевен. Финансовата услуга не е предназначена за извършване на търговска или професионална дейност, поради което следва да се приеме, че ответницата има качеството на потребител по смисъла на § 13 т. 1 от ЗЗП и съдът служебно дължи произнасяне относно наличието на неравноправни клаузи в процесния договор за студентски кредит от 24.02.2014г.

Основателно е направеното от особения представител на ответника възражение за нищожност на клаузата на чл. 4.4 от договора, предвиждаща, че начислената през гратисния период лихва се капитализира годишно. Тази клауза е нищожна, като противоречаща на закона-чл. 10 ал. 3 ЗЗД и не поражда действие. Категорична и непротиворечива е практиката на ВКС, че уговорката в договор за кредит или доп. споразумения към него за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви, върху които се начислява възнаградителна лихва, представлява анатоцизъм по смисъла на чл. 10, ал. 3 ЗЗД, който е допустим само при уговорка между търговци на основание чл. 294, ал. 1 ТЗ, каквото качество кредитополучателят няма. Клаузата е нищожна, доколкото олихвяване на просрочени лихви не е допустимо от закона, освен при изрично предвиден в наредба на БНБ ред и механизъм. В този смисъл са: решение на ВКС №50053 от 18.07.2023г. по т.д. №614/2022г., Ит.о. решение на ВКС №66/29.07.2019г. по т.д. №1504/2018г. II т.о., ТК; решение на ВКС №30/20. 05. 2020г. по т.д. №739/2019г., I т.о., ТК; решение на ВКС №112/28.10.2020г. по т.д. №2029/2019г., Ит.о., ТК. и много други.

Така договорената капитализация на изтекли лихви към главницата, съгласно чл. 4.4 от договора противоречи и на императивната норма на чл. 24, ал. 1 ЗКСД, съгласно която общият размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период включва: 1. главницата,

чийто размер се определя от сумата на отпуснатите средства за такси и/или издръжка; 2. лихвата, дължима от кредитополучателя за срока на договора за кредит.

В конкретната хипотеза от приетата експертиза и подписания от страните погасителен план се установява, че при формиране на претендираната от ищеца главница по време на гратисния период, към усвоената сума, предназначена за заплащане на учебни такси, веднъж годишно Банката е прибавяла и начислената възнаградителна лихва за предходния едногодишен период, върху която сума като цяло е начислявана възнаградителна лихва през последващия гратисен период. Клаузата на чл. 4. 4 от Договора за кредит се явява нищожна като договорена в противоречие със Закона. Същата противоречи на императивната разпоредба на чл. 24, ал. 1, [т. 1 от ЗКСД](#), поради включване в изискуемата в края на гратисния период главница по кредита и на суми, които са реално усвоени за учебни такси, а съставляват възнаградителна лихва по кредита за гратисния период. Клаузата е в противоречие с императивната разпоредба на [чл. 143, т. 19 от ЗЗП](#) и е неравноправна, тъй като не позволява на ответницата в качеството на кредитополучател да прецени икономическите последици от Договора в тази му част към датата на сключването му.

С оглед нищожността на клаузата на чл. 4. 4 от Договора за кредит, съдът приема, че същата не следва да се взема предвид при изчисляване размера на претендираното вземане за възнаградителна лихва.

С изключение на клаузата на чл. 4.4, в останалата си част договорът за студентски кредит е действителен, изготвен е в писмена форма, на български и английски език, по ясен и разбираем начин са посочени всички параметри на договора, спазени са изискванията за задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по [чл. 7](#). Не са налице предпоставките на чл. 17 ал. 6 ЗКСД за обявяване на целия договор за кредит като недействителен.

Безспорно по делото е установено с оглед приетата експертиза, че към датата на завеждане на ИМ-29.11.2022г., след изтичане на гратисния период е налице пълно неизпълнение на задълженията на ответницата кредитополучател, като има 21 просрочени вноски за периода 05.03.2021г. до 05.11.2022г. В чл. 6.2 от договора за студентски кредит е предвидена

възможност на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане на три последователни погасителни вноски. С неплащането на 21 последователни погасителни вноски от страна на ответника, в полза на Банката – ищец е възникнало правото на основание чл. 6. 2 от Договора за кредит да обяви кредита за предсрочно изискуем, като упражни правото си да предяви осъдителен иск срещу неизпълнилия задължението си длъжник. Съгласно дадените разяснения в ТР №4/18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС по тълк. д. №4/2013 г. предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Обявяването на предсрочната изискуемост по смисъла на [чл. 60, ал. 2 ЗКИ](#) предполага изявление на кредитора, че ще счита целия кредит или непогасения остатък от кредита за предсрочно изискуеми, включително и за вноските с ненастъпил падеж, които към момента на изявлението не са били изискуеми. Предсрочната изискуемост има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването ѝ.

В ИМ се съдържа изявление на банката-кредитор за обявяване на целия кредит за предсрочно изискуем. Трайна е съдебната практика, че в хипотезата на обективирано в исковата молба волеизявление на кредитора за обявяване на предсрочна изискуемост, следва да се приеме, че с връчването на препис от исковата молба на длъжника това волеизявление стига до него, т. е. това е и моментът на настъпване на предсрочната изискуемост/решение № 139/05.11.2014 г. по т. д. № 57/2012 г. на ВКС, I т. о.; [решение № 114/07.09.2016 г.](#) по т. д. № 362/2015 г. на ВКС, II т. о. и др. /.

С [решение № 198/18.01.2019 г.](#) по т. д. № 193/2018 г. на ВКС, I т. о. е прието, че в хипотезата на осъдителен иск за заплащане на суми по договор за кредит, в исковата молба по който е обективирано изявление на банката-ищец, че упражнява правото си да направи целия дълг по кредита предсрочно изискуем, поради осъществяване на предвидените в договора или закона предпоставки, връчването на особения представител представлява надлежно уведомяване на длъжника-ответник. Конкретната хипотеза е идентична и с връчването на ИМ и приложенията към нея, в т.ч. и писмо изх. №810-

241/28.1.2022г.на 03.07.2023г.на особения представител на ответницата, волеизявлението на банката-кредитор за обявяване на предсрочна изискуемост на всички задължения по договора за кредит е породило своето действие, поради което цялото задължение за главница,възнаградителна лихва,отложена възнаградителна лихва и обезщетение за забава е станало изискуемо. Неоснователни са изложените в тази насока възражения от адвокат С.Н. в писмения отговор,както и в депозираните писмени бележки.

При съобразяване на гореизложеното относно датата на настъпване на предсрочна изискуемост на вземането на Банката – ищец по процесния Договор за кредит – 03.07.2023 г. и с оглед изложените правни изводи за нищожност на клаузата на чл. 4. 4 от договора за кредит като неравноправна,съдът счита,че относно размера на дължимите суми следва да бъде съобразено заключението на ВЛ във варианта по т.4 от експертизата.По този вариант задължението към датата на ИМ -29.11.2022г.,при предсрочна изискуемост-03.07.2023г.,без да се капитализира възнаградителната лихва по кредита за гратисния период, съгласно чл.4.4 ,описано и в таблица 6 е както следва:

-82 144,92лв.усвоена и непогасена главница,в т.ч.редовно изискуема главница в размер на 10 569,91лв.,представляваща редовно падежирали вноски от 05.03.2021г. до 05.11.2022г.и предсрочно изискуема главница в размер на 71 575,01лв.;

-9792,63лв.редовна възнаградителна лихва ,в т.ч.редовно изискуема лихва в размер на 9458,61лв.за периода 05.03.2021г.до 05.11.2022г.и лихва върху оставаща редовна главница в размер на 334,02лв.за периода от 05.11.2022г.до 28.11.2022г.;

-946,63лв.,обезщетение за забава върху редовно падежирали главници за периода 05.03.2021г.до 28.11.2022г.

-23 506,38лв.отложена възнаградителна лихва за гратисния период 25.02.2014г.до 05.02.2021г.,без капитализация.

По този вариант ВЛ е посочило,че единствената сума за погасяване в размер на 0,65лв.е отнесена за погасяване на вноската,дължима към 05.03.2021г.в частта от лихвата.

В съдебното заседание на 14.11.2023г.на основание чл.214 ГПК съдът

допусна изменение на предявените иски за редовната възнаградителна лихва и относно претендираното обезщетение за забава, като същите бяха увеличени както по размер, така и по период до датата на педсрочната изискуемост 03.07.2023г. С последващо определение №1698/27.11.2023г. на осн.чл.253 ГПК съдът отмени определението си, с което е допуснато изменение на горепосочените иски, както по размер, така и по период, като прие, че с направеното изменение на практика се предявяват изцяло нови иски, което е недопустимо. Претенциите относно редовната възнаградителна лихва и обезщетението за забава са в размерите и за периодите, посочени в ИМ. Ищецът допълнително е уточнил, че законната лихва върху главницата се претендира от датата на завеждане на ИМ.

С оглед изложеното искове на „ОББ“ АД се явяват частично основателни и следва да бъдат уважени до размер общо на 115 443,93 лв., от които 82 144,92 лв. усвоена и непогасена главница, 9 458,61 лв. редовна възнаградителна лихва за периода 05.03.2021г. до 05.11.2022г.; 334,02 лв. редовна възнаградителна лихва върху главницата за периода от 05.11.2022г. до 28.11.2022г.; 23 506,38 лв. отложена възнаградителна лихва за гратисния период. Върху главницата от 82 144,92 лв. се дължи законна лихва от датата на завеждане на ИМ-29.11.2022г. до окончателното ѝ изплащане. За разликата над 9 458,61 лв. до 9459,26 лв. искът в частта относно претендираната редовна възнаградителна лихва следва да се отхвърли като неоснователен. За разликата над 23 506,38 лв. до 26 981,45 лв. искът относно отложената възнаградителна лихва за гратисния период следва да се отхвърли като неоснователен.

Ищецът е направил разноски общо в размер на 15 530 лв., от които внесена ДТ 4 795 лв., депозит за ВЛ първоначален и допълнителен общо в размер на 900 лв., претендирано юрисконсултско възнаграждение 350 лв., ДТ за публикация в ДВ 40 лв. и адв. възнаграждение в размер на 9 445 лв., заплатено за особения представител на ответницата. При този изход на процеса и на осн.чл.78 ал.1 ГПК ответницата следва да заплати на ищеца направените разноски, съобразно уважената част от иска в размер на 14 957 лв.

Водим от горното, Окръжният съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.430 във вр.чл.432 ТЗ вр. с чл. 24 от ЗКСД вр. чл. 79, ал. 1, чл. 86 от ЗЗД С. Н. / S. N. /, ЛНЧ ***, гражданин на Германия,с постоянен адрес:4*** , родена на 1*** г. ДА ЗАПЛАТИ на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД ,ЕИК 000694959,със седалище и адрес на управление гр.София *** , представлявано от изп.директори С. Г. и Т. М. , със съдебен адрес за призоваване:гр.Враца,ул.*** ,юрисконсулт Т. С.- Л. ,като правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД гр.София /преди „Райфайзенбанк България“ЕАД/ сумата **115 443,93лв.**, от които **82 144,92лв.**усвоена и непогасена главница, в т.ч.редовно падежираше главница в размер на 10 569,91лв. от 05.03.2021г. до 05.11.2022г.и предсрочно изискуема главница в размер на 71 575,01лв.,ведно със законна лихва върху главницата,считано от 29.11.2022г.до окончателното й изплащане; **9 458,61лв.**редовна възнаградителна лихва за периода 05.03.2021г.до 05.11.2022г.; **334,02лв.**редовна възнаградителна лихва върху главницата за периода от 05.11.2022г.до 28.11.2022г.; **23 506,38лв.**отложена възнаградителна лихва за гратисния период,които суми представляват непогасени задължения по договор за студенски кредит, сключен на 24.02.2014г.,обявен за предсрочно изискуем.

ОТХВЪРЛЯ предявените от „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД , ЕИК 000694959,със седалище и адрес на управление гр.София *** , представлявано от изп.директори С. Г. и Т. М. , със съдебен адрес за призоваване: гр.Враца, ул. *** ,юрисконсулт Т. С.- Л. като правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД гр.София /преди „Райфайзенбанк България“ЕАД/ против С. Н. / S. N. /, ЛНЧ ***,гражданин на Германия,с постоянен адрес:4*** , родена на 1*** г.искове с правно основание чл.430 от ТЗ вр.чл.79 ал.1 и чл.86 ЗЗД В ЧАСТТА :

-за разликата над 9 458,61лв.до 9459,26лв.относно претендираната редовна възнаградителна лихва.

-за разликата над 23 506,38лв.до 26 981,45лв.относно претендираната отложена възнаградителна лихва за гратисния период КАТО НЕОСНОВАТЕЛНИ.

ОСЪЖДА на осн.чл.78 ал.1 ГПК С. Н. / S. N. /,ЛНЧ ***, гражданин на Германия,с постоянен адрес: 4*** , родена на 1*** г. ДА ЗАПЛАТИ на

„ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД , ЕИК 000694959, със седалище и адрес на управление гр.София *** , представлявано от изп.директори С. Г. и Т. М. , със съдебен адрес за призоваване: гр.Враца, ул. *** , юриконсулт Т. С.- Л. ,правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД гр.София /преди „Райфайзенбанк България“ ЕАД/деловодни разноси в размер **на 14 957 лв.** ,съобразно уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Великотърновски Апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Плевен: _____